

Муниципальное общеобразовательное учреждение
Верхне-Иволгинская средняя общеобразовательная школа

РАСМОТРЕНО Руководитель ШМО <u>Бат</u> С.Н. Батомункуева Протокол № <u>1</u> от <u>18.08</u> 2022 г.	СОГЛАСОВАНО Заместитель директора по УВР <u>Мя</u> Т.В. Янжимаева <u>18.08</u> 2022 г.	УТВЕРЖДАЮ Директор <u>В.С. Намусв</u> Приказ № <u> </u> <u> </u> ИВОЛГИНСКАЯ СОШ <u> </u> 2022 г.
--	--	---

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА
по БУРЯТСКОМУ ЯЗЫКУ 3 класс
(предмет, класс)
на 2022 -2023 учебный год
(срок реализации)

КОЛИЧЕСТВО ЧАСОВ: в неделю – 3 часа; всего за год – 102 часа

УЧИТЕЛЬ (ФИО): Батомункуева Саяна Нимацыреновна

КАТЕГОРИЯ: высшая

СОСТАВЛЕНО НА ОСНОВЕ ПРОГРАММЫ (название, авторы)

УМК «Школа России» Дылыкова Р.С., Дугарова Д.Б.

ИСПОЛЬЗУЕМЫЙ УЧЕБНИК (название, авторы, выходные данные)

«Бурятский язык» 3 класс (Дылыкова Р.С., Дугарова Д.Б., Базаргурева Т.Б.)

Планируемые результаты освоения учебного предмета

Үхибүүнэй өөрын хүгжэлтын дүнгүүд (личностные результаты)- өөрын ба хүнүүдэй ажабайдалда түрэл хэлэн ямар үүргэтэйб гэжэ ойлгоно (хэлэнэй аргаар хажуудахи хүнтээ харилсанаб, бэшэмэл текстын удха үзэнэб гэжэ ойлгоно).

Бээ гуримшуулаад ябаха шадабари (регулятивные УУД):

- багшатаяа хамта хэшээлэйнгээ зорилго табиха;
- хэшээлдээ юу хэһэнээ хойно хойноһоонь тоолохо;
- юу хэхэ гээшэбиб гэжэ уридшалан хэлэхэ (прогнозировать);
- өөрынгөө, нүхэдэйнгөө ажал багшатаяа сугтаа урид зохёогдоһон тусхай критеринүүдээр шалгаха;
- багшын үгһэн түсэбөөр, алгоритмаар хүдэлжэ шадаха.

Оршон тойроние шудалха шадабари (познавательные УУД):

- номоор хүдэлхэ (номой гаршагай, тусгаар тэмдэгүүдэй үүргэ ойлгохо);
- зураг хаража гү, али текст уншажа, асуудалнуудта харюу олохо;
- багшатаяа болон нүхэдтээ хамта дүн гаргаха;
- үгөөр хэлэгдэһэн ойлгосо схемэ, таблица, модель болгохо, тиин һөөргэнь модель соо харуулаатай ойлгосо үгөөр хэлэхэ;
- текстын удха дамжуулха.

Харилсаха шадабари (коммуникативные УУД):

- өөрынгөө ханаа бодол аман хэлэлгээр, тийхэдэ багахан текст зохёожо, бэшэгэй хэлэлгээр харуулжа;
- хажуудахи хүнүүдээ шагнаха, тэдэнэй хэлэһэниие ойлгохо;
- уран гоёор уншаха, хөөрэхэ;
- ангиингаа үхибүүдтэй, багшатаяа яагаад ажалаа эмхидхэхэ, ямар журамуудые сахиха тухайгаа хэлсэхэ;
- хоёр хоёроороо, бүлэг бүлэгөөр хүдэлхэ, тийхэдэ олон ондоо «тушаал» бэе дээрээ абаха: ударидиагшын, даабари дүүргэгшын, бэшээшын г.м.

Буряад хэлээр шадабари (предметные результаты):

- мэдүүлэл болон текст илгаруулха;
- уншаһанайнгаа удхаар багшын асуудалнуудта харюусаха;
- үгын абяануудые нэрлэхэ, илгаха, абяан ба үзэг гэһэн ойлгосонуудые бусайдуулхагүй, үгэ үенүүдтэ хубааха;
- аялган абяануудай гол үүргэ ойлгожо абаха, тэдэнэй тааралдаха, һуубариха ёһо ойлгохо, тэрээн дээрэ үндэһэлэн уншаха;
- мэдүүлэл бэшэг дээрэ харуулха;
- мэдүүлэлэй һүүлдэ сэглэлтын тэмдэг табиха;
- буулгажа бэшэхэ.

Содержание учебного предмета

Абяан ба узэгууд (20ч.)

Аялган болон хашалгануудай илгаа, абяан узэг хоёрой хоорондохи холбоо, аялгануудай ба узэгуудэй уургэ, йотированна узэгууй» ажал» элируулхэ. Буряд орфографийн юрэнхы дуримуудтэй танилсажа, орфографическа дадал олгуулха.

Угын буридел (11ч.)

Залгабаринуудай (суффикснуудай) хусоор шэнэ угын бии бололготой танилсалга. Угын буридел ойлгожо абалга. Залгабари, хуури ба залгалта гэхэн ойлгосо узэхэ, гарахан хууригэжэ мэдэсэй болохо. Турэл угэнууд болон угын угын тухэлнууд гэхэн ойлгосонуудые практическа шэглэлтэйгээр илгаруулга.

Абтаһан угэнууд (5ч.)

Абтаһан угэнууд тухай, тэдэнэй илгаа. Бэшэлгын дуримуудтэ шэнэ холбоо оруулга, дурим хэрэглэлгэ, угын хуулэй аялгануудые зубоор бэшэлгэ.

Хэлэлгын хубинууд (37ч.)

Гурбан бээ даһан, нэгэ тухалагша хэлэлгын хуби . Юмэнэй нэрын лексическэ, грамматическа удха болон мэдүүлэл соо дуургэдэг уургэ. Юмэнэй нэрын нэгэнэй ба олоной тоо. Юмэнэй нэрын хубилалга- зохилдол.

Дахуул угэ. Тэмдэгэй нэрын синтаксическа уургэ. Тэмдэгэй нэрэ- юрын гэшуун. Мэдүүлэлэй юрын гэшуун- элирхэйлэгшэ. Адли болон харша удхатай тэмдэгэй нэрэнууд.

Уйлэ угэнуудэй- хэлэлгын хуби. Уйлэ угын анхан хууриин тодо бэшэ аялганууд. Уйлэ угын хуури, залгалта. Уйлэ угын сагууд. Хэлэгшэ- мэдүүлэлэй шухала гэшуун.

Мэдүүлэл (11ч.)

Мэдүүлэл. Мэдүүлэлэй шухала, юрын гэшууд. Мэдүүлэлнуудэй илгаа. Хуряангы болон дэлгэрэнгы мэдүүлэлнууд. Мэдүүлэл ссхи угэнуудэй холбоо. Мэдүүлэлэй юрын гэшууд: элирхэйлэгшэ, нэмэлтэ.

Хэлэлгын нюусанууд (11ч.)

Текст. Гол удха. Текстын янзанууд. Домоглол. Зураглал. Бодомжолго. Текстын хубинууд. Нэрлэлгэ. Фразеологизмууд. Угын сэхэ ба шэлжэһэн удха. Синонимууд. Антонимууд. Омонимууд. Хэрэгэй бэшэлгын онсо янзанууд.

Дабталга (7ч.)

Целевые ориентиры результатов воспитания

Направления	Характеристики (показатели)
Гражданское Патриотическое	<p>Знающий и любящий свою малую родину, свой край.</p> <p>Имеющий представление о своей стране, Родине – России, ее территории, расположении.</p> <p>Сознающий принадлежность к своему народу, этнокультурную идентичность, проявляющий уважение к своему и другим народам.</p> <p>Сознающий свою принадлежность к общности граждан России;</p> <p>Понимающий свою сопричастность прошлому, настоящему и будущему своей малой родины, родного края, своего народа, российского государства.</p> <p>Имеющий первоначальные представления о своих гражданских правах и обязанностях, ответственности в обществе и государстве.</p> <p>Понимающий значение гражданских символов (государственная символика России, своего региона), праздников, мест почитания героев и защитников Отечества, проявляющий к ним уважение.</p>
Духовно- нравственное	<p>Понимающий ценность каждой человеческой жизни, признающий индивидуальность и достоинство каждого человека.</p> <p>Умеющий анализировать свои и чужие поступки с позиции их соответствия нравственным нормам, давать нравственную оценку своим поступкам, отвечать за них.</p> <p>Доброжелательный, проявляющий сопереживание, готовность оказывать помощь, выражающий неприятие любых форм поведения, причиняющего физический и моральный вред другим людям.</p> <p>Понимающий необходимость нравственного совершенствования, роли в этом личных усилий человека, проявляющий готовность к сознательному самоограничению.</p> <p>Владеющий первоначальными навыками общения с людьми разных народов, вероисповеданий.</p> <p>Знающий и уважающий традиции и ценности своей семьи, российские традиционные семейные ценности (с учетом этнической, религиозной принадлежности).</p> <p>Сознающий и принимающий свой половую принадлежность, соответствующие ему психологические и поведенческие особенности с учетом возраста.</p> <p>Владеющий первоначальными представлениями о единстве и многообразии языкового и культурного пространства России, о языке как основе национального самосознания.</p> <p>Испытывающий нравственные эстетические чувства к русскому и родному языкам, литературе.</p> <p>Знающий и соблюдающий основные правила этикета в обществе.</p>
Эстетическое	<p>Проявляющий уважение и интерес к художественной культуре, восприимчивость к разным видам искусства, творчеству своего народа, других народов России.</p> <p>Проявляющий стремление к самовыражению в разных видах художественной деятельности, искусства.</p> <p>Способный воспринимать и чувствовать прекрасное в быту, природе, искусстве, творчестве людей.</p>
Физическое	<p>Соблюдающий основные правила здорового и безопасного для себя и других людей образа жизни, в том числе в информационной среде.</p>

	<p>Ориентированный на физическое развитие, занятия спортом.</p> <p>Бережно относящийся к физическому здоровью и душевному состоянию своему и других людей.</p> <p>Владеющий основными навыками личной и общественной гигиены, безопасного поведения в быту, природе, обществе.</p>
Трудовое	<p>Сознающий ценность честного труда в жизни человека, семьи, народа, общества и государства.</p> <p>Проявляющий уважение к труду, людям труда, ответственное потребление и бережное отношение к результатам своего труда и других людей, прошлых поколений.</p> <p>Выражающий желание участвовать в различных видах доступного по возрасту труда, трудовой деятельности.</p> <p>Проявляющий интерес к разным профессиям.</p>
Экологическое	<p>Понимающий зависимость жизни людей от природы, ценность природы, окружающей среды.</p> <p>Проявляющий любовь к природе, бережное отношение, неприятие действий, приносящих вред природе, особенно живым существам.</p> <p>Выражающий готовность осваивать первоначальные навыки охраны природы, окружающей среды и действовать в окружающей среде в соответствии с экологическими нормами.</p>
Познавательное	<p>Выражающий познавательные интересы, активность, инициативность, любознательность и самостоятельность в познании.</p> <p>Обладающий первоначальными представлениями о природных и социальных объектах как компонентах единого мира, многообразии объектов и явлений природы, о связи мира живой и неживой природы, о науке, научном знании, научной картине мира.</p> <p>Проявляющий уважение и интерес к науке, научному знанию в разных областях.</p>

Календарно-тематическое планирование

№	Темэ	Кол-во часов	Дата прохождения по плану	Дата фактического прохождения
Абяан ба узэгууд (20ч.)				
1	Турэл найхан буряад хэлэн. Абяан ба узэгууд.Алфавит.	1		
2	Йотированна аялганууд	1		
3	Аялганай тааралдал	1		
4	Аялганай тааралдал	1		
5	Аялганай хубарил	1		
6	Аялганай хубарил	1		
7	Аялганай нугарал	1		
8	Аялганай нугарал	1		
9	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ-у-уу,уй	1		
10	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ-у-уу,уй	1		
11	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: ии-ы	1		
12	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: ии-ы	1		
13	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: оо-ээ	1		
14	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: оо-ээ	1		
15	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: ээ-эй	1		
16	Аялган узэгуудые зуб бэшэлгэ: ээ-эй	1		
17	Хатуу ба зоолэн хашалганууд	1		
18	Хатуу ба зоолэн хашалганууд	1		
19	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
20	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		
Угын буридел (11 ч.)				
21	Угын ундэһэн. Турэл угэнууд	1		
22	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
23	Залгабари (суффикс	1		
24	Угын залгалта.	1		
25	Нэгэ тухэлтэй угэнууд	1		
26	Угын гараһан һуури	1		
27	Угын гараһан һуури	1		
28	Угын анхан һуурида б,л,м,р хашалгануудай удаа тодо бэшэ аялгануудые бэшэлгэ	1		
29	Угын анхан һуурида б,л,м,р хашалгануудай удаа тодо бэшэ аялгануудые бэшэлгэ	1		

30	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
31	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		
Абтаһан угэнууд (5ч)				
32	Абтаһан угын сохилто : а,-о,-э аялгануудай бэшэлгэ	1		
33	Абтаһан угын һуулдэ тургэн и бэшэлгэ	1		
34	Абтаһан угын залгалтанууд	1		
35	Шалгалтын худэлмэри. Словарна диктант	1		
36	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		
Хэлэлгын хубинууд (37ч)				
37	Хэлэлгын хубинууд (Юумэнэй нэрэ, тэмдэгэй нэрэ, үйлэ угэ)	1		
38	Юумэнэй нэрэ – хэлэлгын хуби	1		
39	Юумэнэй нэрын нэгэнэй болон олоной тоо	1		
40	Юумэнэй нэрын нэгэнэй болон олоной тоо	1		
41	Юумэнэй нэрын падеждууд болон асуудалнууд	1		
42	Нэрын падеж. Нэрлуулэгшэ	1		
43	Хамаанай падеж	1		
44	Зүгэй падеж	1		
45	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
46	Уйлын падеж	1		
47	Зэбсэгэй падеж	1		
48	Хамтын падеж	1		
49	Гаралай падеж	1		
50	Падеждуудые дабталга	1		
51	Падеждуудые дабталга	1		
52	Дахуул угэнууд	1		
53	Дахуул угэнууд	1		
54	Тэмдэгэй нэрэ. Юумэнэй нэрэтэй холбоон	1		
55	Тэмдэгэй нэрэ. Юумэнэй нэрэтэй холбоон	1		
56	Юрын гэшуун- элирхэйлэгшэ	1		
57	Адлирхуу болон харша удхатай угэнууд	1		
58	Словарна худэлмэри.	1		
59	Үйлэ угэ- хэлэлгын хуби. Хэлэгшэ	1		
60	Үйлэ угэ- хэлэлгын хуби. Хэлэгшэ	1		
61	Үйлэ угын һууриин тодо бэшэ а,о,э аялгануудай бэшэлгэ.	1		
62	Үйлэ угын һуури,залгалта	1		
63	Үйлэ угын сагууд	1		
64	Үйлэ угын муноо саг	1		
65	Үйлэ угын муноо саг	1		
66	Үйлэ угын унгэрһэн саг	1		
67	Үйлэ угын унгэрһэн саг	1		
68	Үйлэ угын ерээдуй саг	1		
69	Үйлэ угын ерээдуй саг	1		
70	Үйлэ угэ.Хэлэгшэ- мэдүүлэлэй шухала гэшуун	1		
71	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
72	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		

73	Хэлэлгын хуви дабталга	1		
Мэдуулэл (11ч)				
74	Мэдуулэл.Мэдуулэлэй шухала, юрын гэшууд	1		
75	Мэдуулэл.Мэдуулэлэй шухала, юрын гэшууд	1		
76	Мэдуулэлэй янзанууд	1		
77	Хурянгы болон дэлгэрэнгы мэдуулэлнууд	1		
78	Хурянгы болон дэлгэрэнгы мэдуулэлнууд	1		
79	Мэдуулэл соохи угэнуудэй холбоо	1		
80	Мэдуулэл соохи угэнуудэй холбоо	1		
81	Мэдуулэлэй юрын гэшууд: элирхэйлэгшэ, нэмэлтэ	1		
82	Мэдуулэлэй юрын гэшууд: элирхэйлэгшэ, нэмэлтэ	1		
83	Шалгалтын худэлмэри. Диктант	1		
84	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		
Хэлэлгын нюусанууд (11ч.)				
85	Текст.Гол удха	1		
86	Домоглол.Зураглал.Бодомжолго	1		
87	Текстын хубинууд. Нэрлэлгэ	1		
88	Фразеологизмууд	1		
89	Угын сэхэ ба шэлжэһэн удха	1		
90	Синонимууд	1		
91	Антонимууд	1		
92	Омонимууд	1		
93	Хэрэгэй бэшэлгын онсо янзанууд. Амаршалга. Бэшэг бэшэлгэ.	1		
94	Шалгалтын худэлмэри. Буулгажа бэшэлгэ	1		
95	Алдуунуудые усадхаха ажал	1		
Дабталга (7ч.)				
96	Жэлэй эсэсэй шалгалтын худэлмэри	1		
97	Дабталга. Угын буридэл	1		
98	Дабталга. Абгаһан угэнууд	1		
99	Дабталга Хэлэлгын хубинууд	1		
100	Дабталга. Абьян ба узэгууд	1		
101	Дабталга	1		
102	Дабталга	1		

